

Crna Gora - Mali i Zi, Opština Tuzi - Komuna e Tuzit

Primljeno/Pranuar: 30. 05. 2024				
Org. jed / Njesia org.	Klas. znak/ Shenja klas.	Redni broj/ Numri rendor	Prilog/ Shtojcë	Vrijednost/ Viera
01	400	3852/4	27	—

BUDŽET OPŠTINE TUZI

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O REVIZIJI PREDLOGA ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA
ZA 2023. GODINU**

BUDŽET OPŠTINE TUZI
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O REVIZIJI PREDLOGA ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA
ZA 2023. GODINU

Sadržaj	Strana
I Izjava rukovodstva	2
II Izvještaj revizora	3 - 4
III Budžet Opštine Tuzi	
Opšti dio	5
IV Napomene uz finansijske izvještaje	6 - 27

Opština Tuzi

Reviko doo, Podgorica

Izjava rukovodstva

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom Predloga završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2023. godinu za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li priloženi finansijski izvještaji realno i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju plan i izvršenje budžeta Opštine Tuzi na dan 31. decembra 2023. godine, prihode i rashode u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja za javni sektor i propisima Crne Gore.

Prihvatamo našu odgovornost za istinit i objektivan prikaz finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sljedeće:

1. Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje nijesu bila uključena u nezakonite radnje.
2. Stavili smo vam na raspolaganje sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju.
3. U finansijskom izvještajima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta.
4. Opština je postupala u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje. Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
5. Prikazali smo sve nastale, kao i potencijalne obaveze.
6. Nemamo planove koje bi mogle materijalno značajno izmijeniti knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju prihoda i rashoda prikazanih u finansijskim izvještajima.
7. Opština nema hipoteku niti zalogu na svojoj imovini niti zaduženja po datim garancijama.
8. Nije bilo događaja nakon 31.12.2023. godine koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanja u finansijskim izvještajima.

Sekretarijat za finansije

Dejton Gjokaj, Sekretar

U Tuzima, 24.05.2024. godine

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O PREDLOGU ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINE TUZI ZA 2023. GODINU
SKUPŠTINI OPŠTINE TUZI**

Mišljenje

Izvršili smo reviziju Predloga završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2023. godinu koji čine Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o planiranim i ostvarenim prihodima, Izvještaj o planiranim i izvršenim rashodima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Izvještaj o neizmirenim obavezama i Izvještaj o budžetskom zaduženju za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Po našem mišljenju Predlog završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2023. godinu je sastavljen, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa zakonskim propisima kojima se regulišu javni prihodi i javni rashodi kao i drugim propisima koji su relevantni za budžete opština.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor. Naše odgovornosti, u skladu sa tim standardima, opisane su u odjeljku izvještaja koji je naslovljen - Odgovornosti revizora. Mi smo nezavisni u odnosu na Opštinu u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Teritorijalno razgraničenje Opštine Tuzi i Glavnog grada Podgorica

Skupština opštine Tuzi je, na predlog Organizacionog odbora za stvaranje uslova za početak rada novoosnovane Opštine Tuzi, na sjednici od 23.12.2021. godine donijela je Odluku o privremenom uređenju odnosa između Glavnog grada i Opštine Tuzi do konačne raspodjele imovine za stvaranje uslova za rad Opštine Tuzi.

Nakon donošenja ove Odluke, održan je sastanak Odbora za razgraničenje Opštine Tuzi i Glavnog grada Podgorice početkom maja 2024. godine sa osnovnim zadatkom da predloži način uređenja odnosa, teritorijalno razgraničenje i način podjele imovine između dvije opštine.

Ostali kapitalni izdaci

Na poziciji Ostali kapitalni izdaci iskazan je iznos od 303.290 € koji predstavlja izdatke po osnovu realizacije projekata prekogranične saradnje.

Ovi izdaci nemaju karakter kapitalnih izdataka s obzirom da obuhvataju transfere partnerima na projektu u inostranstvu, troškove naknada projektnog tima i ostale troškove koji prate realizaciju projekata.

Ukupan iznos iskazan na poziciji ostalih kapitalnih izdataka (303.290 €) trebalo je iskazati na odgovarajućim pozicijama ekonomske klasifikacije koje su utvrđene Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, umjesto na poziciji ostalih kapitalnih izdataka. Sa tim u vezi neophodno je u budžetu Opštine planirati odgovarajuće pozicije izdataka vezanih za realizaciju ovakvih projekata. (Napomena 24)

Ne izražavamo rezervu u mišljenju u vezi sa ovim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Opštine Tuzi (u daljem tekstu: Opština) odgovorno je za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja, u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, propisima kojima se regulišu javni prihodi i javni rashodi i drugim relevantnim propisima kao i u skladu sa Međunarodnim standardima revizije za javni sektor.

Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne i pogrešne iskaze nastale usled kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

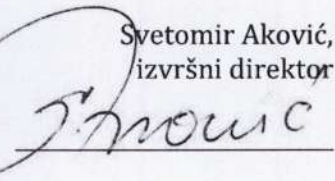
Naša odgovornost je da, na osnovu revizije, izrazimo mišljenje o prikazanom Predlogu završnog računa budžeta Opštine za 2023. godinu. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima koji čine Predlog završnog računa budžeta Opštine. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskom prosuđivanju, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih i pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima nastalih usled kriminalne radnje i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju Predloga završnog računa budžeta Opštine u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije Predloga završnog računa budžeta.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Podgorica, 29.05.2024. godine

Svetomir Aković,
izvršni direktor

BUDŽET OPŠTINE TUZI

-Opšti dio-

(u Eur)

Napo- mena	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023 u %	
Sredstva prenesena iz prethodne godine	780.708	780.708	598.610	100,00	
Primici					
Porezi	6	2.005.000	928.077	2.292.676	46,28
Takse	7	50.000	27.469	30.116	54,93
Naknade	8	1.061.000	263.512	422.791	24,83
Ostali prihodi	9	472.000	434.047	279.698	91,95
Donacije	10	1.787.381	477.426	1.048.380	26,71
Transferi	11	1.872.693	2.174.942	1.585.464	116,13
Pozajmice i krediti	12	470.000	1.381.000	1.130.000	293,82
Primici od prodaje imovine		50.000	-	-	-
		8.548.782	6.467.181	7.387.735	75,65
Izdaci					
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	14	1.523.245	1.489.194	1.096.244	97,76
Ostala lična primanja	15	141.520	116.582	131.009	82,38
Rashodi za materijal	16	291.300	270.612	150.663	92,90
Rashodi za usluge	17	444.219	328.851	309.990	74,03
Tekuće održavanje	18	23.081	21.414	21.245	92,78
Renta	19	45.700	37.633	48.485	82,35
Subvencije	20	180.500	178.457	487.920	98,21
Ostali izdaci	21	188.410	176.944	95.102	93,91
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	22	857.290	799.014	974.898	93,20
Ostali transferi	23	665.000	664.500	455.000	99,92
Kapitalni izdaci	24	3.430.922	1.345.706	2.572.495	39,22
Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	25	594.500	547.333	-	92,07
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	26	50.645	4.323	171.195	8,53
Tekuća budžetska rezerva	27	97.450	97.322	92.782	99,87
Stalna budžetska rezerva	27	15.000	-	-	-
		8.548.782	6.077.885	6.607.028	71,08
Sredstva na konsolidovanom računu trezora Opštine		-	389.296	780.707	-

Tuzi, 28.04.2024. godine

Sekretarijat za finansije

Driton Gjokaj, Sekretar

1. Funkcija i organizacija

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore od 27. aprila 2017. godine (»Sl. list Crne Gore« br. 31/2017) konstituisana je opština Tuzi. Zakon je u primjeni od 1. septembra 2018. godine, koji istovremeno predstavlja Dan opštine.

I pored djelimičnog prenosa vlasništva, prava i obaveza iz Odluke o privremenom uređenju odnosa između Glavnog grada i Opštine Tuzi od 23.12.2021. godine konačna raspodjela imovine nije izvršena.

Sastanak Odbora za razgraničenje Opštine Tuzi i Glavnog grada Podgorice održan je početkom maja 2024. godine sa osnovnim zadatkom da predloži način uređenja odnosa, teritorijalno razgraničenje i način podjele imovine između dvije opštine.

Opština Tuzi funkcioniše shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi („Sl. list CG“, br. 02/18...84/22) i samostalno obavlja poslove lokalne samouprave koji su od neposrednog i zajedničkog interesa za lokalno stanovništvo, u skladu sa zakonom i statutom.

Statut Opštine je usaglašen sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o finansiranju lokalne samouprave.

Organi Opštine su: Skupština Opštine i Predsjednik Opštine.

Skupština je predstavnički organ građana, a čine je odbornici koje biraju građani na period od četiri godine u skladu sa zakonom.

Predsjednik je izvršni organ Opštine. Predsjednika bira Skupština na period od četiri godine.

Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 43/20 i 24/23) utvrđena je organizacija lokalne uprave, djelokrug i način rada njenih organa i organizacionih oblika kao i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Opština ostvaruje poslovanje preko organa lokalne uprave koji su osnovani kao Sekretarijati i Službe.

Za vršenje specifičnih poslova osnivaju se stručne službe i posebne službe.

Opština ima 6 sekretarijata:

- Sekretarijat za lokalnu samoupravu;
- Sekretarijat za finansije
- Sekretarijat za urbanizam;
- Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj;
- Sekretarijat za imovinu i
- Sekretarijat za razvoj i projekte.

Posebne službe su:

- Služba Komunalne policije i Komunalne inspekcije;
- Služba zaštite i spašavanja.

Stručne službe su:

- Služba Predsjednika Opštine;
- Služba Glavnog administratora i
- Služba Glavnog gradskog arhitekta.

Po Zakonu o finansiranju lokalne samouprave, opštine stiču prihode iz:

- 1) sopstvenih prihoda,
- 2) zakonom ustupljenih prihoda,
- 3) Egalizacionog fonda i
- 4) Budžeta Države.

Finansijsko-računovodstveni poslovi budžeta Opštine se obavljaju u okviru Sekretarijata za finansije.

Poslove kontrole, utvrđivanja i naplate ustupljenih prihoda Opštine obavlja Poreska uprava, shodno Zakonu o poreskoj administraciji.

Utvrđivanje, evidencija i kontrola naplate lokalnih prihoda vrši se u Sekretarijatu za finansije.

Predsjednik Opštine tokom 2023. godine bio je Nik Gjeloshaj. Od decembra 2023. godine Predsjednik Opštine je Lindon Gjelaj.

Sjedište Opštine je u Tuzi bb.

Na dan 31.12.2023. godine u Opštini je bilo 107 zaposlenih (u 2022. godini 105), uključujući i predsjednika Skupštine opštine, predsjednika i potpredsjednika opštine.

2. Donošenje završnog računa budžeta

Odluku o budžetu Opštine za kalendarsku godinu donosi Skupština Opštine. Prihodi i rashodi budžeta moraju biti uravnoteženi. Budžet se sastoji iz opšteg i posebnog dijela.

Opšti dio budžeta sadrži:

- 1) procjenu tekućih primitaka i tekućih izdataka i transfera, primarnog budžetskog gotovinskog suficita, odnosno deficita i budžetskog gotovinskog suficita odnosno deficita;
- 2) procjenu primitaka i izdataka iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji;
- 3) dio budžeta kojim se bliže uređuje njegovo izvršenje;
- 4) upotrebu budžetskog gotovinskog suficita i pokriće deficita i
- 5) tekuću i stalnu budžetsku rezervu.

Posebni dio budžeta sadrži izdatke potrošačkih jedinica po organizacionoj, funkcionalnoj i ekonomskoj klasifikaciji.

Odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list CG“, br. 20/14... 27/23) propisan je način donošenja budžeta, evidencija i upravljanje, pripremanje i planiranje budžeta i izvršenje budžeta.

Po isteku godine za koju je budžet donijet, sastavlja se Završni račun budžeta.

Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština („Sl. list CG“, br. 72/16...80/21) propisan je način vođenja poslovnih knjiga a Pravilnikom o sadržaju izvještaja o ukupno ostvarenim primicima i izdacima i izdacima po potrošačkim jedinicama i izvještaja o neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju opština („Sl. list CG“, br. 10/19...38/21) i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, vanbudžetskih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“ br. 23/14 i 71/19) propisan je način izvještavanja.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Pored analitičkih evidencija u glavnoj knjizi trezora lokalne samouprave, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave propisana je obaveza vođenja evidencija o datim garancijama tokom poslovne godine.

Opština Tuzi u 2023. godini nije izdavala garancije pravnim i fizičkim licima.

3. Trezorsko poslovanje

Sekretarijat za finansije upravlja konsolidovanim računom trezora i vodi glavnu knjigu trezora lokalne samouprave.

Uvođenje trezorskog poslovanja opredjeljuje evidentiranje poslovnih promjena i prezentaciju finansijskih iskaza na modifikovanoj gotovinskoj osnovi.

Predlog Završnog računa budžeta Opštine sastavljen je na modifikovanoj gotovinskoj osnovi koja podrazumijeva da se kao priliv iskažu sva raspoloživa sredstva za potrošnju koja su uplaćena na žiro račun Opštine, odnosno da se kao rashod iskažu sva izvršena plaćanja sa žiro računa, nezavisno od toga na koji se period odnose, kao i da se iskažu neizmirene obaveze budžeta i budžetsko zaduženje.

4. Planirani i ostvareni prihodi i rashodi za 2023. godinu

Skupština Opštine Tuzi je na sjednici od 21.12.2022. godine donijela Odluku o Budžetu Opštine Tuzi za 2023. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 62/22). Prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 8.208.598 € (u 2022. godini 7.898.628 €).

Na sjednici održanoj 20.07.2023. godine Skupština Opštine je donijela Odluku o izmjenama i dopunama Budžeta Opštine Tuzi za 2023. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 35/23). Ovom Odlukom ukupni primici sa sredstvima prenijetim iz prethodne godine i ukupni izdaci planirani su u iznosu od 8.548.782 €.

Ministarstvo finansija je dalo saglasnost na Predlog Odluke o budžetu Opštine Tuzi za 2023. godinu kao i na Predlog Odluke izmjenama i dopunama Budžeta Opštine Tuzi za 2023. godinu.

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023 u %
Prihodi i prenesena sredstva	8.548.782	6.467.181	7.387.735	75,65
Rashodi	8.548.782	6.077.885	6.607.028	71,08
Tekući rashodi	4.360.265	4.083.201	3.770.556	93,62
Kapitalni izdaci	3.430.922	1.345.706	2.572.495	39,22
Otplata dugova	645.145	551.656	171.195	85,51
Tekuća budžetska rezerva	97.450	97.322	92.782	99,87
Stalna budžetska rezerva	15.000	-	-	-
Sredstva na računu	-	389.296	780.707	-

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Stanje sredstava na dan 31.12.2023. godine iznosi 389.296 € (na dan 31.12.2022. godine 780.707 €) i predstavlja stanje novca na žiro računima kod poslovnih banaka.

U toku 2023. godine su vršena preusmjeravanja sredstava utvrđenih Odlukom o budžetu Opštine u skladu sa članom 36 Zakona o finansiranju lokalne samouprave. Planirani iznosi po pojedinim pozicijama za 2023. godinu su iskazani u korigovanim iznosima u odnosu na inicijalni plan za izvršena preusmjeravanja.

5. Izvještaj o planiranim i ostvarenim prihodima (POP)

(u Eur)

	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Porezi	2.005.000	928.077	2.292.676	46,28
Porez na dohodak fizičkih lica	620.000	495.241	290.806	79,87
Porez na nepokretnosti	1.050.000	272.351	1.843.478	25,93
Porez na promet nepokretnosti	220.000	23.927	52.494	10,87
Priraz porezu na dohodak fizičkih lica	115.000	136.558	105.897	118,74
Takse	50.000	27.469	30.116	54,93
Lokalne administrativne takes	35.000	16.155	23.463	46,15
Lokalne komunalne takse	15.000	4.474	5.950	29,82
Ostale takes	-	6.840	703	-
Naknade	1.061.000	263.512	422.791	24,83
Naknada za korišćenje prirodnih dobara i dobara od opšteg interesa	27.000	22.393	10.886	82,93
Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	775.000	113.331	292.462	14,62
Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila	70.000	38.060	35.022	54,37
Ostale naknade za puteve	174.000	89.728	84.421	51,56
Ostale naknade	15.000	-	-	-
Ostali prihodi	472.000	434.047	279.698	91,95
Prihodi od kapitala	-	3	6	-
Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	35.000	6.532	38.570	18,66
Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	7.000	13.166	2.741	188,08
Ostali prihodi	430.000	414.346	238.381	96,35
Primici od prodaje imovine	50.000	-	-	-
Primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine	780.708	780.708	598.610	100,00
Primici od otplate kredita	-	-	-	-
Sredstva prenesena iz prethodne godine	780.708	780.708	598.610	100,00
Donacije i transferi	3.660.074	2.652.368	2.633.844	72,46
Donacije	1.787.381	477.426	1.048.380	26,71
Tekuće donacije u korist budžeta opštine	587.381	477.426	248.380	81,28
Kapitalne donacije	1.200.000	-	800.000	-
Transferi	1.872.693	2.174.942	1.585.464	116,13
Transferi od budžeta Crne Gore	79.000	224.000	55.000	283,54
Transferi od Egalizacionog fonda	1.793.693	1.950.942	1.530.464	108,76
Pozajmice i krediti	470.000	1.381.000	1.130.000	293,82
Pozajmice od drugih nivoa vlasti	470.000	1.381.000	1.130.000	293,82
Ukupni prihodi	8.548.782	6.467.181	7.387.735	75,65

6. Porezi

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenj e 2023. u %
Sopstveni prihodi				
Porez na nepokretnosti	1.050.000	272.351	1.843.478	25,93
Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	115.000	136.558	105.897	118,74
	1.165.000	408.909	1.949.375	35,10
Zakonom ustupljeni prihodi				
Porez na dohodak fizičkih lica	620.000	495.241	290.806	79,87
Porez na promet nepokretnosti i prava	220.000	23.927	52.494	10,87
	840.000	519.168	343.300	61,80
Ukupno	2.005.000	928.077	2.292.676	46,28

Opština stiže prihode po osnovu poreza iz sopstvenih izvora i od ustupljenih poreza.

Sopstveni prihodi Opštine po osnovu poreza su:

Porez na nepokretnosti koji plaćaju pravna i fizička lica, vlasnici nepokretnosti. Prihodi od poreza na nepokretnosti pripadaju budžetu opštine na čijoj se teritoriji nalazi nepokretnost u visini od 100%. Osnovica poreza na nepokretnosti je tržišna vrijednost nepokretnosti na dan 1. januara godine za koju se porez utvrđuje. Tržišna vrijednost nepokretnosti utvrđuje se primjenom osnovnih kriterijuma u skladu sa Zakonom o porezu na nepokretnosti.

Poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnosti vrši Sekretarijat za finansije.

Uplata sredstava poreza na nepokretnosti vrši se na račun budžeta opštine Tuzi, shodno Naredbi o načinu uplate javnih prihoda.

Stopa poreza na nepokretnosti primjenjuje se na utvrđenu osnovicu u zavisnosti od vrste nepokretnosti (Odluka o porezu na nepokretnosti, „Sl. list CG - opštinski propisi“ br. 46/23).

Prihod budžeta Opštine Tuzi po osnovu poreza na nepokretnosti u 2023. godini je ostvaren u iznosu od 272.351 €. Izmjenama Zakona o porezu na nepokretnosti od 30.12.2022. godine, (Sl.list CG, br. 152/22) predviđeno je umanjnje poreske stope za 70% za nepokretnosti čiji je vlasnik ili korisnik lice upisano u registar poljoprivrednih proizvođača, pravno lice i preduzetnik koji se bavi proizvodnjom, doradom, pakovanjem ili preradom poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori. Ovom izmjenom Zakona budžetski prihodi Opštine Tuzi po osnovu poreza na nepokretnost su značajno umanjeni u odnosu na ranije godine.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica koji se plaća se na porez na prihode od ličnih primanja, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez na prihode od imovine i imovinskih prava i porez na prihode od kapitala. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaćaju pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost na teritoriji Opštine Tuzi i u cjelini pripada budžetu Opštine.

Stopa prireza iznosi 13% od poreske osnovice. Odluka o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica u Opštini Tuzi donesena je 05.11.2019. godine („Sl. list CG - opštinski propisi“, br. 46/19).

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Prihod po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica u 2023. godini je ostvaren u iznosu od 136.558 € što je za 18,74 % više u odnosu na planirani prihod po ovom osnovu.

Zakonom ustupljeni prihodi koje uvodi Država, shodno odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Opštini pripadaju u sledećim procentima:

- Porez na dohodak fizičkih lica - 50% od poreza ostvarenih na njenoj teritoriji;
- Porez na promet nepokretnosti - 80% od poreza ostvarenih na njenoj teritoriji.

Procenat ustupanja poreza na dohodak fizičkih lica od 50% utvrđen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave koji se primjenjuje od 03. avgusta 2022. godine. Ranijim odredbama zakona, Opštini Tuzi se ustupalo 14% prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica.

Prihodi po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 495.241 €.

Prihodi po osnovu poreza na promet nepokretnosti ostvareni u iznosu od 23.927 €. Sekretarijat za finansije ima uvid u kupoprodajne ugovore za promet nepokretnosti obavljen na teritoriji opštine i koristi ih za evidenciju o promjeni vlasništva nad nepokretnosti. Na osnovu ovih ugovora opština može vršiti provjeru priliva poreza na promet nepokretnosti čiju naplata vrši država i ustupa ih opštini u odnosu na zaključene ugovore.

Ustupljeni prihodi se doznačuju sa računa Državnog trezora na račun budžeta Opštine uz istovremenu njihovu raspodjelu.

Zbog načina na koji se ostvaruju pomenuti prihodi, kao i zbog propisanog načina izvještavanja, obim revizije je ograničen i ne obuhvata ispitivanje da li su sve obaveze uplatioca po osnovu ustupljenih prihoda koje po članu 10 Zakona o finansiranju lokalne samouprave uvodi država i ustupa ih opštinama u određenom procentu, izvršene, odnosno da li su svi prihodi budžeta opštine naplaćeni.

Prihodi od poreza (928.077 €) čine 14,35 % ukupnih prihoda budžeta Opštine Tuzi za 2023. godinu.

7. Takse

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Lokalne administrativne takse	35.000	16.155	23.463	46,15
Lokalne komunalne takse	15.000	4.474	5.950	29,82
Ostale takse	-	6.840	703	-
Ukupno	50.000	27.469	30.116	54,93

Zakonom o lokalnim komunalnim taksama ("Sl. list CG", broj 18/19) i Zakonom o administrativnim taksama ("Sl. list CG", broj 18/19) utvrđena je obaveza plaćanja pomenutih taksi.

Opština je Odlukom o lokalnim komunalnim taksama Opštine Tuzi („Sl. list CG - opštinski propisi“, br. 46/19) propisala tarife za komunalne takse, koje se uvode za:

- korišćenje prostora na javnim površinama;
- korišćenje reklamnih panoa i bilborda i
- korišćenje prostora za parkiranje motornih i priključnih vozila, motocikala i bicikala, na uređenim i obilježenim mjestima.

Odlukom o lokalnim administrativnim taksama Opštine Tuzi („Sl. list CG - opštinski propisi“, br. 46/19) propisane su tarife za administrativne takse.

Lokalne komunalne i administrativne takse pripadaju budžetu Opštine u visini od 100% naplate.

8. Naknade

	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	(u Eur)	
			Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Sopstveni prihodi				
Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	775.000	113.331	292.462	14,62
Ostale naknade za puteve	174.000	89.728	84.421	51,56
	949.000	203.059	376.883	21,39
Zakonom ustupljeni prihodi				
Naknada od korišćenja dobara od opšteg interesa i prirodnih dobara	27.000	22.393	10.886	82,93
Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila	70.000	38.060	35.022	54,37
Ostale naknade	15.000	-	-	-
	112.000	60.453	45.908	53,97
Ukupno	1.061.000	263.512	422.791	24,83

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (113.331 €) predstavlja sopstveni izvor sredstava lokalne samouprave. Uslove, način, rokove i postupak plaćanja naknade propisuje lokalna samouprava u zavisnosti od stepena opremljenosti građevinskog zemljišta, učešća investitora u komunalnom opremanju i slično.

Skupština opštine Tuzi je donijela Odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta („Sl. list Crne Gore – opštinski propisi“, br 48/20), kojom su propisani visina, uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, kao i dokazi za ostvarivanje prava na umanjenje naknade.

Ostale naknade za puteve (89.728 €) se odnose na naknade za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji opštine čija je naplata propisana Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih puteva („Sl.list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 34/19). Prihodi po ovom osnovu se odnose na godišnje naknade za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova i godišnju naknadu za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta.

Zakonom ustupljeni prihodi

Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumskih vozila na motorni pogon (38.060 €) je prihod koji se naplaćuje shodno Zakonu o putevima („Sl. list CG“, br. 82/20 i 140/22) i 100% se ustupa opštini shodno članu 20 Zakona o putevima i članu 14 Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

9. Ostali prihodi

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Prihodi od kapitala	-	3	-	-
Novčane kazne izrečene u prekršajnom i dr. postupku	35.000	6.532	38.570	18,66
Prihodi od djelatnosti lokalne uprave	7.000	13.166	2.741	188,08
Ostali prihodi	430.000	414.346	238.387	96,35
	472.000	434.047	279.698	91,95

U okviru **Ostalih prihoda (434.047 €)** najveći iznos se odnosi na uplatu iz tekuće budžetske rezerve državnog budžeta (400.000 €) shodno Zaključcima Vlade Crne Gore na osnovu kojih je data saglasnost za odobrenje sredstava u ukupnom iznosu od 800.000 € i to: iznos od 400.000 € za podršku sanaciji finansijskog stanja opštine, a preostalih 400.000 € kao pozajmicu (Napomena broj 12).

10. Donacije

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Tekuće donacije	587.381	477.426	248.380	81,28
Kapitalne donacije	1.200.000	-	800.000	-
	1.787.381	477.426	1.048.380	26,71

Tekuće donacije (477.426 €) se odnose na donacije za realizaciju IPA projekata koje Opština Tuzi implementira u okviru trilateralnog programa Italija – Albanija – Crna Gora:

- Projekat LEC (154.824 €) i
- Projekat NERA (322.602 €).

11. Transferi

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Transferi od Egalizacionog fonda	1.793.693	1.950.942	1.530.464	108,76
Transferi iz Budžeta Države	79.000	224.000	55.000	283,54
	1.872.693	2.174.942	1.585.464	116,13

Ujednačavanje finansiranja opština vrši se preko Egalizacionog fonda.

Pravo na korišćenje sredstava iz Egalizacionog fonda ima opština čiji je stepen razvijenosti ispod 100% prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti utvrđenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj.

Transferi od Egalizacionog fonda (1.950.942 €) obuhvataju akontativno uplaćena sredstva za 2023. godinu (1.761.694 €), opredijeljena sredstva Egalizacionog fonda koja se odnose na 2022. godinu (66.605 €) i sredstva uplaćena po Rješenju o konačnoj raspodjeli za 2022. godinu (122.643 €).

Rješenjem o konačnoj raspodjeli sredstava Egalizacionog fonda za 2023. godinu, Opštini Tuzi je opredijeljen iznos od 2.040.246 € (Sl. list CG, br. 22/24).

Transferi iz budžeta države (224.000 €) odnose se na uplate:

- od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (60.000 €):
  - o 30.000 € za tamponiranje puta pored Skadarskog jezera Sukuruc-Vranj
  - o 30.000 € za Vodovod u naselju Drume
- od Ministarstva sporta i mladih (28.000 €):
  - o 28.000 € za sufinansiranje projekta adaptacije terena kod Gimnazije;
- od Ministarstva kulture i medija (136.000 €):
  - o 106.000 € za projekat digitalizacije pozorišne i bioskopske dvorane KIC „Malesija“
  - o 18.000 € po ugovoru za nastavak istraživanja na lokalitetu „Čaf Kiš“;
  - o 9.000 € za izradu konzervatorskog projekta na kulturnom dobru „Kula Camovića“ i
  - o 3.000 € za sufinansiranje sajma knjiga.

U skladu sa zakonom, sredstva su prenijeta na namjenski račun, gdje ih opština drži odvojeno od sopstvenih sredstava i koristi samo za namjene za koje su sredstva odobrena.

12. Pozajmice i krediti

	(u Eur)			
	2023. Planirano	2023. Ostvareno	2022. Ostvareno	Ostvarenje 2023. u %
Pozajmice i krediti od domaćih izvora	470.000	1.381.000	1.130.000	293,82

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Pozajmice i krediti (1.381.000 €) odnose se na:

- pozajmice iz tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta u iznosu od 1.311.000 € (911.000 € shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj 08-430/23-6156/2 i 400.000 € shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-430/23-3428/2, kao i pratećim Ugovorima o regulisanju međusobnih prava i obaveza između Vlade Crne Gore i Opštine Tuzi po osnovu pozajmica Opštini Tuzi iz tekuće budžetske rezerve);
- pozajmice iz Egalizacionog fonda u iznosu od 70.000 €.

13. Planirani i izvršeni rashodi

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	1.523.245	1.489.194	1.096.244	97,76
Neto zarade	1.128.700	1.110.415	829.515	98,38
Porez na zarade	60.360	56.985	28.733	94,41
Doprinosi na teret zaposlenog	222.680	214.210	157.378	96,20
Doprinosi na teret poslodavca	103.455	100.185	76.892	96,84
Opštinski prirez	8.050	7.399	3.726	91,92
Ostala lična primanja	141.520	116.582	131.009	82,38
Naknada za zimnicu	26.700	22.306	26.397	83,54
Naknada skupštinskim odbornicima	84.160	75.922	58.327	90,21
Ostale naknade	30.660	18.354	46.284	59,86
Rashodi za material	291.300	270.612	150.663	92,90
Administrativni materijal	26.000	21.956	19.236	84,44
Rashodi za energiju	217.300	202.108	91.101	93,01
Rashodi za gorivo	48.000	46.548	40.326	96,98
Rashodi za usluge	444.219	328.851	309.990	74,03
Službena putovanja	6.037	2.611	7.311	43,26
Reprezentacija	27.050	20.289	15.190	75,01
Komunikacione usluge	29.828	23.723	26.645	79,53
Bankarske usluge/provizije	6.347	6.347	5.732	100,00
Advokatske, notarske i pravne usluge	15.000	14.889	12.461	99,26
Konsultantske usluge, projekti i studije	5.000	-	11.099	-
Usluge stručnog usavršavanja	157	157	651	100,00
Ostale usluge	354.800	260.835	230.901	73,52
Rashodi za tekuće održavanje	23.081	21.414	21.245	92,78
Tekuće održavanje objekata - zgrada opštine	6.050	5.942	5.223	98,22

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Tekuće održavanje opreme	17.031	15.472	16.022	90,85
Renta	45.700	37.633	48.485	82,35
Zakup objekata	45.700	37.633	48.485	82,35
Subvencije	180.500	178.457	487.920	98,21
Ostali izdaci	188.410	176.944	95.102	93,91
Izdaci po osnovu ugovora o djelu	50.000	41.977	48.178	83,95
Izdaci po osnovu sudskih postupaka	10.340	10.335	11.910	99,96
Izrada i održavanje softvera	16.500	16.452	21.266	99,71
Osiguranje	8.500	7.561	5.300	88,95
Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	10.000	10.000	1.230	100,00
Komunalne naknade	6.500	4.103	5.091	63,13
Ostali izdaci - Ostalo	86.570	86.516	2.127	99,94
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	857.290	799.014	974.898	93,20
Transferi institucijama kulture i sporta	329.250	324.844	490.459	98,66
Transferi nevladinim organizacijama	38.000	37.600	37.600	98,95
Transferi političkim partijama	89.000	78.709	65.411	88,44
Transferi za jednokratne socijalne pomoci	60.840	58.940	44.000	96,88
Transferi pojedincima	90.700	84.721	70.608	93,41
Ostali transferi institucijama	249.500	214.200	266.820	85,85
Ostali transferi	665.000	664.500	455.000	99,92
Transferi budžetu države	-	-	-	-
Transferi javnim preduzećima	665.000	664.500	455.000	99,92
Kapitalni izdaci	3.430.922	1.345.706	2.572.495	39,22
Izdaci za lokalnu infrastrukturu	508.199	454.834	2.099.692	89,50
Izdaci za građevinske objekte	798.000	235.024	-	29,45
Izdaci za uređenje zemljišta	400.000	100.000	142.666	25,00
Izdaci za opremu	400.882	134.151	66.286	33,46
Investiciono održavanje	736.459	118.407	127.280	16,08
Ostali kapitalni izdaci	587.382	303.290	136.571	51,63
Otplata duga	594.500	547.333	-	92,07
Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	594.500	547.333	-	92,07
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	50.645	4.323	171.195	8,53
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	50.645	4.323	171.195	8,53

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Rezerve	112.450	97.322	92.782	86,55
Tekuća budžetska rezerva	97.450	97.322	92.782	99,87
Stalna budžetska rezerva	15.000	-	-	-
Ukupni rashodi	8.548.782	6.077.885	6.607.028	71,08

14. Bruto zarade i ostala lična primanja

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca				
Neto zarade	1.128.700	1.110.415	829.515	98,38
Porez na zarade	60.360	56.985	28.733	94,41
Doprinosi na teret zaposlenog	222.680	214.210	157.378	96,20
Doprinosi na teret poslodavca	103.455	100.185	76.892	96,84
Opštinski prizrez	8.050	7.399	3.726	91,92
	1.523.245	1.489.194	1.096.244	97,76

Novim Granskim kolektivnim ugovorom za oblast uprave i pravosuđa ("Sl. list CG", br. 018/23) iz februara 2023. godine propisana su prava i obaveze iz radnog odnosa, između ostalih, i za zaposlene u lokalnim samoupravama. Pomenutim aktom definisani su novi koeficijenti za zaposlene u organima lokalne uprave.

Predsjednik opštine Tuzi je, po dobijenoj prethodnoj saglasnosti od Ministarstva finansija, donio Odluku o zaradama lokalnih službenika i namještenika u opštini Tuzi („Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 009/23), kojom su zarade zaposlenih u Opštini usklađene sa novim Granskim kolektivnim ugovorom i Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Skupština opštine Tuzi je na prvoj narednoj sjednici donijela Odluku o potvrđivanju Odluke o zaradama lokalnih službenika i namještenika u opštini Tuzi („Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 020/23) koju je donio Predsjednik opštine.

Na dan 31.12.2023. godine zarade zaposlenih u organima lokalne uprave, kao i pripadajuće obaveze po osnovu poreza i doprinosa izmirene su zaključno sa decembrom mjesecom 2023. godine.

Pregled sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta na kraju 2023. godine:

ORGANIZACIONA JEDINICA	SISTEMATIZOVANO	ZAPOSLENI NA NEODREĐENO VRIJEME	ZAPOSLENI NA ODREĐENO VRIJEME (IMENOVANA LICA)
Služba Skupštine	8	4	1
Služba Predsjednika	41	25	2
Služba Glavnog administratora	3	2	
Sekretarijat za lokalnu samoupravu	18	17	
Sekretarijat za finansije	16	13	
Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj	11	6	
Sekretarijat za urbanizam	10	8	
Sekretarijat za razvoj i projekte	10	9	
Sekretarijat za imovinu	7	5	
Služba komunalne policije i komunalne inspekcije	16	15	
UKUPNO	140	104	3

Broj zaposlenih na kraju 2023. godine bio je 107 (na kraju 2022. godine 105).

Pored navedenih zaposlenih koji su primali zaradu odnosno naknadu zarade, tokom 2023. godine naknadu po prestanku funkcije do godinu dana primala su 2 lica.

15. Ostala lična primanja

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Naknada za zimmicu	26.700	22.306	26.397	83,54
Naknade skupštinskim odbornicima	84.160	75.922	58.327	90,21
Ostale naknade	30.660	18.354	46.284	59,86
	141.520	116.582	131.009	82,38

Naknada za zimmicu je isplaćena zaposlenima u neto iznosu od 180 €.

Prema Odluci o naknadama odbornicima u Skupštini opštini Tuzi ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", broj 35/23) naknada za vršenje odborničke funkcije iznosi 250 € na mjesečnom nivou, dok se naknada za svaki dan sudjelovanja pri zaključivanju braka isplaćuje u visini jedne dnevnice za službeno putovanje u zemlji.

Opština Tuzi ima 32 odbornika, uključujući i Predsjednika skupštine.

Odborničke naknade su isplaćene za 12 mjeseci 2023. godine.

16. Rashodi za materijal

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Rashodi za administrativni materijal	26.000	21.956	19.236	84,44
Rashodi za električnu energiju	217.300	202.108	91.101	93,01
Rashodi za gorivo	48.000	46.548	40.326	96,98
	291.300	270.612	150.663	92,90

Izdaci za električnu energiju (202.108 €) odnose se na utrošenu električnu energiju u opštinskim organima i za javnu rasvjetu.

17. Rashodi za usluge

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Rashodi za službena putovanja	6.037	2.611	7.311	43,26
Rashodi za reprezentaciju	27.050	20.289	15.190	75,01
Komunikacione usluge	29.828	23.723	26.645	79,53
Bankarske usluge	6.347	6.347	5.732	100,00
Advokatske, notar. i pravne usluge	15.000	14.889	12.461	99,26
Konsult. usluge, projekti i studije	5.000	-	11.099	-
Usluge stručnog usavršavanja	157	157	651	100,00
Ostale usluge	354.800	260.835	230.901	73,52
	444.219	328.851	309.990	74,03

U strukturi rashoda za usluge (328.851 €) najveće učešće imaju rashodi za ostale usluge (260.835 €).

Najveći dio ostalih usluga se odnosi se na:

- plaćanja TV Boin za televizijske usluge na albanskom jeziku u iznosu od 46.552 €;
- usluge organizovanja raznih događaja u okviru manifestacije "Ljeto u Malesiji" u iznosu od 33.476 €;
- izdatke za arheološka i konzervatorska istraživanja i zaštitne radove u iznosu od 28.000 €;
- usluge organizovanja zimskog bazara u iznosu od 24.087 €;
- usluge organizovanja manifestacija i događaja povodom obilježavanja "Godine Džubijete" u iznosu od 18.181 €;
- usluge fizičkog obezbjeđenja lica i imovine opštine u iznosu od 15.790 €;
- usluge organizovanja manifestacije Dana opštine u iznosu od 10.960 €;
- usluge dezinsekcije i deratizacije u iznosu od 9.438 €;
- organizovanje umjetničkog karavana u iznosu od 8.000 €;
- ostale usluge u iznosu od 66.351 €, za ostale razne izdatke.

18. Tekuće održavanje

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Tekuće održavanje građevinskih objekata	6.050	5.942	5.223	98,22
Tekuće održavanje opreme	17.031	15.472	16.022	90,85
	23.081	21.414	21.245	92,78

Troškovi održavanja se najvećim dijelom odnose na održavanje vozila Opštine (14.530 €).

19. Renta

Troškovi zakupa objekata u iznosu od 37.633 € (u 2022. godini 48.485 €) se odnose na plaćanja zakupnine i pripadajućeg poreza i prireza za zakup poslovnih prostorija.

20. Subvencije za podršku poljoprivrednim proizvođačima

Na poziciji subvencija i podrške poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 178.457 € (u 2022. godini 487.920 €) iskazana su plaćanja koja se odnose na:

- premije proizvođačima mlijeka (118.457€);
- subvencije za žetvu strnih žita (10.000 €) i
- subvencije za stočarstvo (50.000 €).

Odluku o Subvenciji poljoprivrednih proizvođača za 2023. godinu je donesena na osnovu Odluke o podsticajima i investiranju u razvoj poljoprivrede Opštine Tuzi ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi ", br. 020/23 od 27.04.2023. godine) kao i na osnovu Programa mjera za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2023. godinu – Agrobudžet ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi ", br. 023/23 od 12.05.2023. godine i 043/23 od 21.09.2023. godine) u cilju podsticaja poljoprivrede kao i blagovremenog preduzimanja mjera i stvaranja uslova za normalno funkcionisanje tržišta.

21. Ostali izdaci

	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Izdaci po osnovu ugovora o djelu	50.000	41.977	48.178	83,95
Izdaci po osnovu suds. post.	10.340	10.335	11.910	99,96
Izrada i održavanje softvera	16.500	16.452	21.266	99,71
Osiguranje	8.500	7.561	5.300	88,95
Kontribucije za članstvo u dom. i međunarodnim organizacijama	10.000	10.000	1.230	100,00
Komunalne naknade	6.500	4.103	5.091	63,13
Ostali izdaci	86.570	86.516	2.127	99,94
	188.410	176.944	95.102	93,91

Ugovori od djelu (41.977 €) se odnose na troškove angažovanja procjenitelja, pružanje konsultantskih usluga odnosno pružanje usluga pripreme i upravljanja projektima Opštine, izradu desktop analize biodiverzitetskih i geografskih vrijednosti za potrebe izrade Plana upravljanja SP "Kanjon Cijevne", izradu opšteg i planskog dijela plana upravljanja za SP "Kanjon Cijevne", prava pružanja filma u okviru manifestacija i ostalo.

Troškovi izrade i održavanja softvera (16.452 €) odnose se na iznos koji je ispaćen društvu B-ONE doo, Podgorica (15.000 €) i društvu S2B doo, Podgorica (1.452 €) za održavanje softvera.

Ostali izdaci (86.516 €) se u najvećem dijelu odnose na sredstva Opštinskoj izbornoj komisiji za realizaciju izbornih radnji za predsjedničke i lokalne izbore (80.453 €) i ostale izdatke u manjim iznosima (6.063 €).

22. Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Transferi institucijama kulture i sporta	329.250	324.844	490.459	98,66
Transferi nevladinim organizacijama	38.000	37.600	37.600	98,95
Transferi političkim partijama	89.000	78.709	65.411	88,44
Jednokratne socijalne pomoći	60.840	58.940	44.000	96,88
Transferi pojedincima	90.700	84.721	70.608	93,41
Transferi institucijama	249.500	214.200	266.820	85,85
	857.290	799.014	974.898	93,20

Odlukom o finansiranju sporta ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 032/19, 019/21) se utvrđuju uslovi, način i postupak raspodjele planiranih sredstava iz Budžeta opštine Tuzi opredijeljenih za finansiranje sporta.

Sredstva iz budžeta Opštine koja su opredijeljena za finansiranje sporta, shodno pomenutoj Odluci, koriste se za sufinansiranje:

1. Programa rada sportskih organizacija:
  - sportskih klubova, sportsko-rekreativnih društava
  - sportsko-školskih društava
  - sportske organizacije lica sa invaliditetom (klub ili društvo)
2. Sportskih priredbi od značaja za lokalnu samoupravu;
3. Premija za sportske rezultate i
4. Dodjele godišnjih priznanja iz oblasti sporta.

Sredstvima iz Budžeta opštine Tuzi može se sufinansirati program sportskih organizacija najviše do 70% iznosa sredstava potrebnih za njegovu realizaciju.

Sufinansiranje programa sportskih organizacija vrši se na osnovu javnog konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija koji objavljuje Sekretarijat za lokalnu samoupravu.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Od ukupno realizovanih sredstava za sport, najveći dio od 200.000 € je isplaćen FK Dečić iz Tuzi, na osnovu ugovora kojim je predviđeno da se iz budžeta Opštine za 2023. godinu obezbijede sredstva u ukupnom iznosu do 200.000 € za nesmetano funkcionisanje FK Dečić.

Košarkaškom klubu Tuzi isplaćen je iznos od 81.450 €.

Preostali iznos od 43.394 € isplaćen je drugim sportskim organizacijama i klubovima (38.094 €) i za finansiranje projekata iz oblasti kulture (5.300 €).

Ostatak opredijeljenih sredstava sportskim organizacijama i klubovima u iznosu od 38.094 € isplaćen je:

- TK Besa - 14.500 €;
- FK Malesija 2010 - 9.000 €;
- FK Tuzi - 3.800 €;
- TK Alba - 3.500 €;
- Plesni klub "Tip Toe" - 2.700 €;
- Džudo klub Dečić - 2.500 €;
- FK Milesi - 1.500 € i
- Ostalo - 594 €.

Transferi političkim partijama (78.709 €) su opredijeljeni u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 003/20 i 38/20).

Jednokratne socijalne pomoći (58.940 €) se odnose na isplate:

- o naknada porodiljama od 200 € prema Odluci o pravima iz socijalne i dječije zaštite ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 032/19) u ukupnom iznosu od 30.000 €;
- o jednokratnih pomoći pojedincima u ukupnom iznosu od 28.940 €.

U okviru pozicije Transferi pojedincima (84.721 €) najveći dio se odnosi na stipendije (49.900 €), naknade i ostale transfere učesnicima NOR-a (10.110 €), naknada po osnovu troškovičnika sudskom vještaku članu Komisije za procjenu vrijednosti nepokretnosti (6.180 €) i ostale transfere pojedincima po Zaključcima Predsjednika Opštine.

Transferi institucijama (214.200 €) se odnose na prenos sredstava:

- Turističkoj organizaciji - 95.000 €;
- Mjesnim zajednicama - 49.700 €;
- Podrsku ženskom preduzetnistvu po konkursu - 28.000€;
- Crvenom krstu - 20.000 €;
- Etnografskom muzeju u iznosu od 12.500 € i
- Opštinskom udruženju penzionera - 9.000 €.

23. Ostali transferi

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Transferi javnim preduzećima	665.000	664.500	455.000	99,92
Transferi Budžetu Države	-	-	-	-
	665.000	664.500	455.000	99,92

Transferi javnim preduzećima (664.500 €) se odnose na transfere za:

- KIC Malesija 290.000 €;
- Doo Komunalno, Tuzi 182.500 €;
- Doo Pijace, Tuzi 102.000 € i
- Doo Vodovod i kanalizacija, Tuzi 90.000 €

24. Kapitalni izdaci

	(u Eur)			
	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Izdaci za lokalnu infrastrukturu	508.199	454.834	2.099.692	89,50
Izdaci za građevinske objekte	798.000	235.024	-	29,45
Izdaci za uređenje zemljišta	400.000	100.000	142.666	25,00
Izdaci za opremu	400.882	134.151	66.286	33,46
Izdaci za investiciono održavanje	736.459	118.407	127.280	16,08
Ostali kapitalni izdaci	587.382	303.290	136.571	51,63
	3.430.922	1.345.706	2.572.495	39,22

Izdaci za lokalnu infrastrukturu (454.834 €) odnose se na:

- izgradnju lokalne putne infrastrukture (237.189 €),
- izgradnju gradskog trga i parka kod Gimnazije (90.000 €),
- izgradnju vodovoda Čaf Kiš-Barlaj (30.000 €) i
- izrada Glavnog projekta i revizija projekta rekonstrukcije Ržarničkog mosta (54.894 €)
- raščišćavanje plovnog puta Pothum – Samobor (23.998 €)
- usluge stručnog nadzora (6.640 €) i
- ostali izdaci za lokalnu infrastrukturu (12.113 €)

Izdaci za uređenje zemljišta (100.000 €) u cjelini se odnosi na uplatu druge rate za kupovinu parcele radi izgradnje osnovne škole u MZ Karabuško polje. Kupoprodajna cijena iznosi 310.490 € a zaključno sa 31.12.2023. godine izmireno je 204.000 €.

Izdaci za opremu (134.151 €) se odnose na nabavku bagera, kamiona kipera i kamiona za odlaganje otpada (64.178 €), nabavku putničkog vozila (28.940), nabavku računarske i kancelarijske opreme (16.242 €), nabavku kontejnera (9.498 €) i ostale opreme (15.293 €).

Izdaci za investiciono održavanje (118.407 €) se odnose na probijanje i nasipanje puteva u ruralnim područjima (14.163 €), održavanje i zaštitu opštinskih i nekategorisanih puteva (9.500 €), tamponiranje putnog pravca Sukuruć-Koderbudan-Pothum (28.616 €), postavljanje ležećih policajaca i ugradnju vertikalne i horizontalne signalizacije (12.000 €), , uređenje javnih parkirališta (9.500 €), nabavka i ugradnja vodovodnih cijevi (8.000 €), dekorativna ulična rasvjeta (9.500 €), instalacija i održavanje javne rasvjete (9.499 €) kao i uređenje i održavanje dostalih javnih površina (17.629 €).

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Ostali kapitalni izdaci (303.290 €) se odnose na izdatke za realizaciju IPA projekata LEC, NERA i PAST4.

Verifikacija troškova IPA projekata su predmet posebne revizije.

Ovi izdaci nemaju karakter kapitalnih izdataka s obzirom da obuhvataju transfere partnerima na projektu u inostranstvu, troškove naknada projektnog tima i ostale troškove koji prate realizaciju projekata.

25. Otplata duga

	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima	594.500	547.333	-	92,07

Otplata duga u iznosu od 547.333 € se odnosi na plaćanje sledećih obaveza:

- Otplata pozajmice iz Državnog budžeta – Ministarstvo finansija – 193.333 €;
- Povraćaj sredstava Revolving Fondu za podršku opštinama za prefinansiranje donatorskih projekata - 30.000 €;
- Otplata pozajmica – Ministarstvo finansija po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava iz Egalizacionog fonda - 324.000 €.

26. Otplata obaveza iz prethodnog perioda

(u Eur)

	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	50.645	4.323	171.195	8,53

Otplata obaveza iz prethodnog perioda (4.323 €) se odnosi na plaćanje fakture od strane Pošte Crne Gore AD za nabavku poštanskih usluga za potrebe Opštine.

27. Budžetske rezerve

(u Eur)

	Planirano 2023.	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2022.	Ostvarenje 2023. u %
Tekuća budžetska rezerva	97.450	97.322	92.782	99,87
Stalna budžetska rezerva	15.000	-	-	-
	112.450	97.322	92.782	86,55

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2023. GODINU

Shodno odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave u stalnu budžetsku rezervu izdvajaju se sredstva u visini najviše do 2 % ukupnih prihoda za budžetsku godinu.

Sredstva tekuće budžetske rezerve se koriste za potrebe i obaveze za koje u budžetu nijesu obezbijedena sredstva ili nijesu obezbijedena u dovoljnom iznosu.

Opština je u januaru 2020. godine usvojila Odluku o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve. Dopune ove Odluke je izvršena u junu 2020. godine.

Sredstva tekuće budžetske rezerve (97.322 €) uglavnom su korišćena za isplatu naknada za igrače i stručni kadar FK Dečić (40.000 €), novčane pomoći JU OŠ "Mahmut Lekić" (3.750 €), pomoć Islamskoj zajednici u Crnoj Gori (20.000 €), pomoć NVU "Djeca Crne Gore (8.774 €), NVO Galeb (2.000€), i druge isplate po zaključcima Predsjednika Opštine (22.798 €).

28. Neizmirene obaveze

Na dan 31.12.2023. godine Opština Tuzi nije imala neizmirenih obaveza.

29. Budžetsko zaduženje

Iznos duga opštine po osnovu ostalih pozajmica do 31.12.2023			
Ostale pozajmice	Povučeni iznos	Iznos otplaćenog duga	Stanje duga
Pozajmice iz Egalizacionog fonda	370.000	324.000	46.000
Pozajmice iz Fonda za podršku opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata	250.488	250.489	-
Pozajmice od Vlade Crne Gore - Tekuća budžetska rezerva	2.111.000	193.333	1.917.667
Ukupno	2.731.488	767.822	1.963.667

Pozajmice iz Tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta odobrene su na osnovu Zaključaka Vlade i Ugovora o regulisanju prava i obaveza između Vlade Crne Gore - Ministarstva finansija i Opštine Tuzi po osnovu pozajmice opštini Tuzi iz tekuće budžetske rezerve.

Pozajmice u iznosu od 2.111.000 € su odobrene uz sledeće uslove:

- 800.000 €, sa rokom vraćanja od 5 godina, u 60 jednakih mjesečnih rata (13.333 €), počev od 1. februara 2023. godine.
- 400.000 €, sa rokom vraćanja od 5 godina, u 60 jednakih mjesečnih rata (6.667 €), počev od 15. avgusta 2023. godine
- 911.000 €, sa rokom vraćanja od 3 godine, u 36 jednakih mjesečnih rata (25.306 €), počev od 15. marta 2024. godine.

30. Potraživanja

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
		(u Eur)
Porez na nepokretnost	416.354	471.599
Naknada za komunalno opremanje	93.478	-
Naknada za korišćenje pristupnih puteva	15.084	17.336
Članski doprinos	8.227	7.436
	<hr/> 533.143	<hr/> 372.490

31. Sudski sporovi

Prema izvještaju pravnog Punomoćnika Opštine, koji zastupa opštinu pred svim državnim organima, protiv Opštine se vode 84 sudska spora, po raznim osnovama i pred više sudova. U izvještaju nisu navedene vrijednosi sporova, niti procjena ishoda tih sporova i njihovog efekta na buduće budžetske prihode.

32. Imovina Opštine

Zakon o državnoj imovini ("Sl. list CG", br. 21/09 i 40/11) predviđa popis i vođenje evidencije o pokretnim i nepokretnim stvarima koji su u državnom vlasništvu pri čemu se i lokalne uprave smatraju vlasnicima državne imovine.

Detaljnija primjena Zakona obrađena je Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini ("Sl. list CG", broj 13/10).

U Opštini je izvršen popis imovine za 2023. godinu u skladu sa Zakonom i Uredbom i dostavljeni su podaci Upravi za imovinu o nepokretnim i pokretnim stvarima na propisanim obrascima.

Izvještaj revizora, strana 3 - 4

***